

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Kzz 194/10
22.12.2010. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Bate Cvetkovića, predsednika veća, Nevenke Važić, Anđelke Stanković, Ljubice Knežević-Tomašev i Veska Krstajića, članova veća, sa savetnikom Olgicom Kozlov, zapisničarem, u krivičnom predmetu okrivljenog D.S., zbog krivičnog dela nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 348. stav 1. Krivičnog zakonika, odlučujući o zahtevu za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca Ktz. 587/10 od 29.11.2010.godine, podignutom protiv pravnosnažne presude Apelacionog suda u Kragujevcu Kž1 2625/10 od 8.4.2010.godine, u sednici veća održanoj u smislu člana 422. stav 3. Zakonika o krivičnom postupku, dana 22.12.2010. godine, doneo je

P R E S U D U

UVAŽAVA SE zahtev za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca Srbije Ktz. 587/10 od 29.11.2010.godine kao osnovan I UTVRĐUJE da je pravnosnažnom presudom Apelacionog suda u Kragujevcu Kž1 2625/10 od 8.4.2010.godine u korist okrivljenog D.S. povređen zakon – odredba člana 369. tačka 1. Zakonika o krivičnom postupku u vezi odredbe člana 348. stav 1. Krivičnog zakonika.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Kraljevu K. .../08 od 1.6.2009.godine okrivljeni D.S. oglašen je krivim zbog izvršenog krivičnog dela nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 348. stav 1. KZ za koje mu je izrečena uslovna osuda tako što je utvrđena kazna zatvora u trajanju od tri meseca, koja se neće izvršiti ukoliko okrivljeni u roku od jedne godine, po pravnosnažnosti presude, ne učini novo krivično delo.

Presudom Apelacionog suda u Kragujevcu Kž1 2625/10 od 8.4.2010. godine povodom žalbe okrivljenog D.S., a po službenoj dužnosti, preinačena je presuda Opštinskog suda u Kraljevu K. .../08 od 1.6.2009.godine, tako što je Apelacioni sud, na osnovu člana 355. tačka 1. Zakonika o krivičnom postupku i člana 154. Zakonika o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika, oslobodio od optužbe okrivljenog D.S. da je učinio krivično delo nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 348. stav 1. Krivičnog zakonika.

Republički javni tužilac podigao je zahtev za zaštitu zakonitosti, protiv pravnosnažne presude Apelacionog suda u Kragujevcu Kž1 2625/10 od 8.4.2010. godine, zbog povrede krivičnog zakona iz člana 369. tačka 1. Zakonika o krivičnom postupku u vezi odredbe člana 348. Krivičnog zakonika, sa obrazloženjem da je tom presudom pogrešnim tumačenjem predmeta krivičnog dela iz člana 348. stav 1. KZ, drugostepeni sud izveo pogrešan zaključak da radnja nošenja vatrenog oružja za čiju nabavku i držanje je okrivljeni D.S. imao dozvolu nadležnog organa više ne predstavlja krivično delo, već eventualno predstavlja prekršaj, te ga je primenom člana 355. tačka 1. ZKP-a, oslobodio od optužbe da je izvršio krivično delo nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 348. stav 1. Krivičnog zakonika. Predlog javnog tužioca je da Vrhovni kasacioni sud uvaži podignuti zahtev i utvrdi da je navedenom presudom Apelacionog suda u Kragujevcu povređen krivični zakon u korist okrivljenog D.S.

Vrhovni kasacioni sud je održao sednicu veća, u smislu člana 422. stav 3. Zakonika o krivičnom postupku, u odsustvu uredno obavještenog Republičkog javnog tužioca, na kojoj je razmotrio spise predmeta, sa zahtevom za zaštitu zakonitosti, te je našao:

Zahtev za zaštitu zakonitosti je osnovan.

Po oceni Vrhovnog kasacionog suda, predmet ocene zakonitosti u konkretnom slučaju je pitanje da li je povređen krivični zakon pravnim shvatanjem drugostepenog suda iz napred navedene pravnosnažne presude „da je samo radnja krivičnog dela nošenje onog oružja koje se neovlašćeno izrađuje, prodaje, nabavlja, vrši razmena ili drži, a kako je okrivljeni za nabavljanje i držanje predmetnog pištolja imao odobrenje nadležnog organa, to nošenje predmetnog pištolja više ne predstavlja radnju krivičnog dela iz člana 348. KZ, već eventualno prekršaj“.

Za ocenu zakonitosti drugostepene presude i iznetog stava treba najpre poći od opšteg pojma krivičnog dela kako je određen u članu 14. stav 1. Krivičnog zakonika, iz čije sadržine proizlaze četiri elementa, a čiji je redosled zakonom utvrđen i bez kojih nema krivičnog dela: 1) radnja krivičnog dela koja je suština krivičnog dela, kao realna delatnost čoveka koja je pod određenim uslovima kažnjiva; 2) predviđenost dela u zakonu kao krivično delo gde se, kroz posebna zakonska obeležja koja određuju pojedina krivična dela i koja ih razlikuju od drugih, dolazi do bića krivičnog dela, gde je radnja dela obavezni objektivni element krivičnog dela, dok je objekat radnje, odnosno predmet krivičnog dela, fakultativni objektivni element krivičnog dela; 3) protivpravnost i 4) krivica.

Prema zakonskom opisu (biću krivičnog dela) krivičnog dela nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 348. Krivičnog zakonika („Službeni glasnik RS“ broj 85 od 6.10.2005. godine), koji je važio u vreme izvršenja krivičnog dela u konkretnom slučaju, radnja osnovnog oblika tog dela iz stava 1. je bila alternativno postavljena kao: neovlašćena izrada, prodaja, nabavljanje, nošenje, razmena ili držanje vatrenog oružja, municije i eksplozivnih materija za koje je propisana kazna zatvora od tri meseca do tri godine. Predmet krivičnog dela je vatreno oružje, municija i eksplozivne materije, uopšte, za koje se, pod određenim uslovima, građanima može dozvoliti da ga nabave, drže i slično, uz odgovarajuću dozvolu nadležnog organa. Stavom 2. istog člana propisan je teži oblik predmetnog krivičnog dela prema predmetu radnje krivičnog dela – vatrenom oružju, municiji i eksplozivnim materijama, ali čija nabavka, držanje i slično građanima nije dozvoljeno, a za koje je propisana kazna zatvora od šest meseci do pet godina.

Izmenama Krivičnog zakonika („Službeni glasnik RS“ broj 72 od 3.9.2009.godine), koje su stupile na snagu 11.9.2009. godine, koje je drugostepeni sud primenio u smislu člana 5. stav 2. KZ, kao blaži zakon po okrivljenog, promenjen je sam naziv krivičnog dela, pa je član 348. KZ označen kao nedozvoljena proizvodnja, držanje, nošenje i promet oružja i eksplozivnih materija. Radnja predmetnog krivičnog dela iz stava 1. je izmenjena utoliko što je izostavljena jedna od alternativnih radnji, a to je neovlašćeno nošenje oružja, dok je u pogledu objekta radnje, odnosno predmeta krivičnog dela, stav 1. dopunjen tako što su pored vatrenog oružja, dodati i delovi tog vatrenog oružja, a ostali su municija i eksplozivne materije, pri čemu je ostala neizmenjena propisana kazna zatvora od tri meseca do tri godine, a dodata novčana kazna. Stav 2. člana 348. KZ ostao je neizmenjen u pogledu radnji i predmeta krivičnog dela, a u delu zaprećene kazne je, pored iste kazne zatvora od šest meseci do pet godina, predviđena i novčana kazna.

Iz prednjeg proizlazi, kada je reč o radnji izvršenja dela iz stava 1. člana 348. KZ, osim što je izuzeta radnja nošenja oružja, kao jedna od alternativnih radnji izvršenja krivičnog dela, da je u preostalom delu ostala neizmenjena radnja izvršenja dela, a imajući u vidu da se radi o krivičnom delu sa blanketnom dispozicijom, i dalje je to svako postupanje koje je protivno određenim odredbama Zakona o oružju i municiji RS koji propisuje uslove i način za nabavku, držanje i prodaju vatrenog oružja i municije, u smislu člana 7. i člana 5. stav 1. i 2. ZOOM. Samim tim, sledi zaključak da ni predmeti krivičnog dela, u svojoj suštini, zakonskim izmenama nisu promenjeni.

U skladu sa navedenim, Vrhovni kasacioni sud nalazi da predmet krivičnog dela nedozvoljena proizvodnja, držanje, nošenje i promet oružja i eksplozivnih materija iz člana 348. stav 1. KZ nije određen radnjom tog krivičnog dela, u smislu da je to samo oružje koje je neovlašćeno nabavljeno, izrađeno, prodato ili držano, već je predmet tog krivičnog dela vatreno oružje, njegovi delovi, municija i eksplozivne materije, uopšte.

Izmenama člana 348. KZ u stavu 4., kao poseban oblik krivičnog dela predviđeno je neovlašćeno nošenje predmeta dela iz stava 1. i 2. tog člana. Reč je o obliku navedenog krivičnog dela takođe sa blanketnom dispozicijom pa ovde, radi razumevanja radnje krivičnog dela, treba ukazati na član 5. stav 3. ZOOM RS koji predviđa da je zabranjeno nošenje oružja za ličnu bezbednost (pištolj koji je predmet krivičnog dela u konkretnom slučaju je oružje za ličnu bezbednost u smislu člana 3. stav 1. ZOOM), bez dozvole za nošenje, a članom 11a. i 11b. istog zakona propisani su uslovi i postupak za dobijanje dozvole za nošenje oružja za ličnu bezbednost, dok je zabrana nošenja oružja koje građanima uopšte nije dozvoljeno predviđena u članu 5. stav 1. i 2. ZOOM. Postupanjem suprotno navedenim zakonskim odredbama ZOOM-a, to jest, nošenjem oružja, municije i eksplozivnih materija bez zakonom propisane dozvole nadležnog organa, ostvaruju se zakonska obeležja napred navedenog krivičnog dela iz stava 4, pri čemu se ukazuje da je protivpravnost ovde, kao i kod osnovnog dela iz stava 1. navedenog člana, propisana kao element bića krivičnog dela, pa umišljaj mora da sadrži i svest o tome da se oružje neovlašćeno nosi.

Predviđenost u zakonu ovog oblika krivičnog dela, kao posebnog, sa zaprećenom kaznom od 2 do 12 godina, učinjeno je upravo zbog veće društvene opasnosti koju predstavlja nošenje oružja, u odnosu na opasnost koju ima držanje oružja.

S obzirom na navedeno, Vrhovni kasacioni sud nalazi da je drugostepeni sud u svom zaključivanju pošao od pogrešnog pravnog stava vezano za predmet dela iz stava 1. kada je našao da je to samo ono oružje koje je neovlašćeno izrađeno, držano ili prodato. Naime, kod činjenice da je radnja dela iz stava 4. predviđena kao – ko neovlašćeno nosi predmet dela iz stava 1. i 2., jasno proizlazi da se radi o nošenju vatrenog oružja, municije ili eksplozivnih materija, uopšte, bez potrebne dozvole za nošenje, tako da je pogrešan stav drugostepenog suda da nošenje oružja za koje lice poseduje dozvolu za držanje nije krivično delo, već, eventualno, prekršaj pa je, samim tim, pogrešno, na osnovu člana 5. stav 2. KZ, primenio izmenjeni član 348. KZ, kao blaži, jer za ovu radnju on to nije. U vezi s navedenim se ukazuje da su odredbama člana 35. i 36. ZOOM predviđeni i sankcionisani mogući prekršaji u vezi sa nošenjem oružja, ali se oni ne odnose na vatreno oružje koje je predmet postupka, već na hladno oružje, lovačko, sportsko, trofejno itd.,(član 35. stav 1. tačka 1, 4. i 5. ZOOM), odnosno kad lice nosi oružje i municiju van objekta, područja ili pravca kretanja transporta koji obezbeđuje (član 36. stav 1. tačka 7. ZOOM), dok je kao prekršaj predviđeno i prenošenje oružja ali u strogo određenim slučajevima, bez potrebne prijave nadležnom organu, što nije ovde slučaj, pošto je prvostepeni sud utvrdio da je okrivljeni nosio, a ne prenosio oružje.

Imajući u vidu navedeno, Vrhovni kasacioni sud nalazi da je drugostepeni Apelacioni sud u Kragujevcu u svojoj presudi dao pogrešnu ocenu predmeta krivičnog dela iz stava 4. u vezi stava 1. i 2. člana 348. KZ i pri tome zanemario radnju izvršenja tog dela – neovlašćeno nošenje oružja, što je sve dovelo do povrede krivičnog zakona u korist okrivljenog jer je drugostepeni sud pogrešno zaključio da nošenje oružja za ličnu bezbednost za koje lice poseduje dozvolu za držanje oružja, ali bez propisane dozvole za nošenje tog oružja nije više predviđeno kao krivično delo.

Dakle, za postojanje krivičnog dela neovlašćeno nošenje oružja, municije ili eksplozivnih materija iz člana 348. stav 4. KZ potrebno je da lice neovlašćeno nosi oružje, dakle bez dozvole za nošenje predviđene Zakonom o oružju i municiji pa okolnost da lice poseduje dozvolu za nabavljanje ili držanje tog oružja, koje je neovlašćeno nosilo, ne isključuje postojanje krivičnog dela iz stava 4. člana 348. KZ, već ta okolnost, eventualno, može biti od značaja samo za odluku o kazni.

Suprotnim tumačenjem navedene zakonske odredbe Apelacioni sud u Kragujevcu je povredio odredbu člana 369. tačka 1. ZKP donošenjem presude kojom je okrivljenog oslobodio od optužbe, jer je našao da radnja koja se njemu stavlja na teret više nije krivično delo i time povredio zakon, zbog čega je Vrhovni kasacioni sud uvažio zahtev Republičkog javnog tužioca, ne dirajući u pravnosnažnu presudu drugostepenog suda, s obzirom na to da je povreda zakona učinjena u korist okrivljenog, a sve u smislu člana 425. stav 2. ZKP.

Na osnovu člana 30. stav 1. Zakona o uređenju sudova, Vrhovni kasacioni sud je odlučio kao u izreci.

Zapisničar,

Predsednik veća

Olgica Kozlov,s.r.

sudija,

Bata Cvetković,s.r.